

Aan Staatssecretaris

nota

Kamerbrief Evaluatie en moties Regeling
kunststofproducten voor eenmalig gebruik

TER BESLISSING

Datum

11 december 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/356222

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie

Afval en Recycling

Beslistermijn

12-12-2024 (vanwege CD CE
19 december)

Bijlage(n)

4

Aanleiding

- In de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik is opgenomen dat de doeltreffendheid en effecten van de Regeling binnen twee jaar na inwerkingtreding, vóór 1 januari 2025, geëvalueerd moeten worden. Deze evaluatie is afgerond.
- Op 5 december is de evaluatie van de reductiemaatregelen in de Regeling, de opvolging van deze evaluatie en de uitvoering van drie aangenomen Tweede Kamermoties over deze Regeling met u besproken op basis van de beslisnota met de voorgestelde aanpak (zie bijlage).
- Met de voorliggende beslisnota wordt de Kamerbrief aan u voorgelegd over de evaluatie, opvolging van de evaluatie en uitvoering van drie aangenomen moties.
- Tevens wordt u geadviseerd over het verlengen tot en met 31 december 2025 van de aanwijzing aan de ILT voor de aangepaste handhaving.
- De beslistermijn 12 december volgt uit uw wens de Kamerbrief uiterlijk 13 december te verzenden, vanwege het Commissiedebat Circulaire Economie op 19 december.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met bijgaande Kamerbrief Evaluatie en moties Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik en deze 13 december naar de Tweede Kamer te verzenden.
- U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met de brief met de verlenging van de aanwijzing aan de ILT en deze vrijdag 13 december, kort voor verzending van de Kamerbrief, naar de inspecteur-generaal van de ILT te verzenden.

Kernpunten

Kamerbrief Evaluatie en moties Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik

De Kamerbrief is opgesteld langs de lijnen van de eerder voorgelegde beslisnota die bij deze nota is gevoegd. Naar aanleiding van de bespreking op 5 december zijn de volgende zaken aangepast:

- De meerprijs voor plastic wegwerpbekers en -bakjes bij consumptie onderweg is generiek aangepast naar €0,25.
- Er wordt geen onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om de opbrengsten van deze meerprijs via een fonds duurzaam/circulair te besteden. De ondernemer mag de opbrengst van de meerprijs houden.

Op uw verzoek is uiteengezet dat deze regelgeving in Nederland van kracht is om te voldoen aan een wettelijke verplichting vanuit de Europese SUP-Richtlijn. Daarnaast is onderbouwd aangegeven welke afwegingen u gemaakt heeft en is ook aangegeven wat u niet doet. Tevens is aangegeven dat met de wijziging van de Regeling gewerkt wordt aan eenduidige regelgeving, met zo min mogelijk uitzonderingen, om waar mogelijk de regeldruk te verminderen.

Dit leidt tot een Kamerbrief met de volgende kernpunten:

- **Aanleiding regelgeving:** u schetst de context van de regelgeving en de Europese verplichting.
- **Evaluatie reductiemaatregelen:** u noemt de belangrijkste bevindingen van het evaluatierapport.
- **Aangenomen moties:** u geeft aan welke drie moties de Kamer aangenomen heeft.
- **Kabinetsreactie evaluatie en moties:** u geeft aan dat voor u haalbaarheid en uitvoerbaarheid van maatregelen voor ondernemers van belang zijn, net als dat maatregelen uit te leggen zijn aan consumenten.
 - o *Consumptie onderweg:* het aanbieden van een herbruikbaar alternatief blijft verplicht. De meerprijs voor eenmalige bekertjes en bakjes wordt afgeschaft bij niet-relevante situaties en er wordt een vast bedrag voor vastgesteld. U geeft aan dat u de motie-Dijk hiermee deels uitvoert.
 - o *Consumptie ter plaatse:* de huidige effectieve lijn wordt voortgezet, herbruikbaar blijft het uitgangspunt. De uitzondering op het verbod op wegwerp wordt toegespitst op de bedoelde specifieke situatie: gesloten evenementen. U geeft aan dat u de moties-Haverkort niet uitvoert, inclusief argumenten.
 - o *Verdere inzet rijksoverheid:* u geeft aan welke verdere acties de rijksoverheid komend jaar uitvoert omtrent deze regelgeving.
 - o *Overige aanbevelingen en beleidsopties:* u vermeldt expliciet welke aanbevelingen en beleidsopties u niet overneemt en waarom niet.
- **UPV-zwerfafval van kunststofproducten voor eenmalig gebruik:** u geeft kort de stand van zaken weer van deze UPV, die ook onder de Regeling valt.
- **Vervolgstappen**
 - o *Wijzigen Regeling:* u geeft aan dat 2025 benut wordt om de regelgeving te wijzigen, en dat deze per 1 januari 2026 van kracht wordt.
 - o *Verlenging aanwijzing ILT:* u geeft aan dat u de aangepaste handhaving verlengt tot en met 31 december 2025.
- **Ter afsluiting:** u geeft aan dat u met deze brief duidelijkheid geeft aan bedrijven en organisaties, dat u hoopt dat men 2025 gebruikt om zich voor te bereiden op de nieuwe regelgeving, en dat dit bijdraagt aan bewustwording en een schonere leefomgeving.

Verlenging aanwijzing ILT

- Eind 2023 heeft toenmalig demissionair staatssecretaris Heijnen besloten de keuze om deze moties uit te voeren aan een volgend kabinet te laten.
- Om geen onomkeerbare situatie te creëren, is wel een aanwijzing aan de ILT gegeven om de handhaving in het kader van de Regeling aan te passen in lijn

Datum

11 december 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/356222

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

- met de verzoeken in moties, in afwachting van besluitvorming over de uitvoering hiervan.
- Hiertoe is op 21 december 2023 een aanwijzing aan de ILT gegeven om 1) niet te handhaven op de verplichte meerprijs bij consumptie onderweg, en om 2) bij consumptie ter plaatse niet te handhaven op papieren en kartonnen bekertjes en bakjes met plastic erin, mits zij voldoen aan de in de VVD-motie gestelde voorwaarden.
 - Deze aanwijzing loopt op 31 december 2024 af. Bij de advisering over deze aanwijzing was reeds de mogelijkheid opgenomen dat de aanwijzing verlengd zou kunnen worden.
 - Het advies is om de aanwijzing te verlengen tot 31 december 2025.
 - Dit zorgt voor continuïteit in de handhaving, en geeft bedrijven en organisaties tijd om zich voor te bereiden op de wijzigingen van de Regeling die in deze brief zijn aangekondigd.
 - Zoals gebruikelijk wordt de verlenging van de aanwijzing aan de ILT in de Staatscourant gepubliceerd. Dit gebeurt zo snel mogelijk.

Datum

11 december 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/356222

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomgeving & Circulaire
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

Krachtenveld

- Vanuit een deel van het (verpakkend) bedrijfsleven wordt gelobbyd tegen de regelgeving en voor het behoud van wegwerpplastic. Hiervoor worden ook eindgebruikers van hun producten zoals fastfoodketens en brancheorganisaties ingezet.
- Een deel van het bedrijfsleven geeft aan dat zij geïnvesteerd hebben in systemen voor herbruikbare bekertjes en bakjes, of hun business model hierop hebben ingericht, en pleit voor ambitieuzere, verdergaande regelgeving om hergebruik te stimuleren.
- Vanuit het bedrijfsleven ontvangen het ministerie van IenW (o.a. via de Helpdesk bij RWS) en de ILT vragen over specifieke situaties, of de regelgeving geldt en hoe men om kan gaan met de regelgeving. Dit gaat met name over de regelgeving voor consumptie ter plaatse.
- De aanwijzing is opgesteld in afstemming met HBJZ. De ILT is op de hoogte gebracht van het voornemen om de aanwijzing te verlengen. Bij het opstellen van de aanwijzing in 2023 is de ILT betrokken geweest. Het doel is dat het verlengen van de aanwijzing zorgt voor rust binnen het bedrijfsleven en dat er voor hen zoveel mogelijk continuïteit in de handhaving is.
- Er zijn bedrijven en organisaties die vanwege de aangepaste handhaving zijn gestopt met het rekenen van een meerprijs bij consumptie onderweg. Na het verlopen van de aangepaste handhaving kan dat niet meer. Burgers zullen met name met dit punt te maken krijgen bij de kassa.

Toelichting*Politieke context*

- In de Kamerbrief geeft u aan een motie van de SP deels uit te voeren, en twee moties van de VVD (medeondertekend door de leden Stoffer (SGP), Eppink (JA21) en Madlener (PVV)) niet uit te voeren omdat deze in de praktijk niet uitvoerbaar zijn. Dit kan leiden tot reacties van deze partijen, bijvoorbeeld tijdens het Commissiedebat Circulaire Economie op 19 december.

Juridische overwegingen

- In de Kamerbrief geeft u aan in 2025 de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik te wijzigen, waarna de wijzigingen per 1 januari 2026 van kracht worden.
- U geeft deze aanwijzing in het kader van Aanwijzing 14 van de (Regeling vaststelling) Aanwijzingen inzake de Rijksinspecties.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

- De Kamerbrief gaat over regelgeving die veel bedrijven, organisaties en consumenten raakt. Er is oog voor haalbaarheid en uitvoerbaarheid. Hier is in de brief aandacht aan besteed.

Communicatie

- Na verzending van de Kamerbrief verwacht DCO mogelijk media-aandacht. Vanuit IenW wordt gecommuniceerd over de besluitvorming en wat dit betekent voor bedrijven, ondernemers en consumenten. Hierbij wordt aangegeven dat er niet nú iets verandert in regelgeving en handhaving, maar wel na 2025.
- Na verzending van de aanwijzing en publicatie in de Staatscourant zal vanuit IenW gecommuniceerd worden over de precieze voorwaarden die in de aanwijzing beschreven staan. Ook ILT zal hierover communiceren. Hierover vindt afstemming plaats.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Evaluatie Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik	Dit is de Kamerbrief over de evaluatie, opvolging van de evaluatie en uitvoering van de drie aangenomen Kamer moties.
2	Evaluatierapport Reductiemaatregelen in de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik	Dit is het evaluatierapport van het consortium Arcadis, Berenschot en Ipsos dat als bijlage met de Kamerbrief meegestuurd wordt.
3	Brief aan ILT met verlenging aanwijzing Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik	Dit is de brief waarmee u de aanwijzing aan ILT verlengt tot en met 31 december 2025. Deze wordt na uw akkoord naar de inspecteur-generaal van de ILT verzonden.
4	Beslisnota Opvolging evaluatie & uitvoering moties regelgeving kunststofproducten voor eenmalig gebruik	Deze beslisnota van 22 november 2024 is de basis voor de lijn in de Kamerbrief. Hierin werd u het besluit voorgelegd over de mogelijke

Datum

11 december 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/356222

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

		<p>vervolgstappen op basis van de evaluatie, inclusief hoe daarbij met de moties kan worden omgegaan. Deze beslisnota is 5 december 2024 met u besproken.</p> <p>Bij deze beslisnota horen drie bijlagen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gedetailleerde toelichting uitkomsten evaluatie en advisering 2. Evaluatierapport Reductiemaatregelen in de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik (NB: hetzelfde bestand als in deze tabel volgnummer 2) 3. Moties-Dijk en -Haverkort
--	--	--

Datum

11 december 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/356222

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Inspectie Leefomgeving en Transport
T.a.v. Inspecteur-generaal M. Wassenaar
Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Bestuurskern

Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/356625

Datum **13 december 2024**
Betreft Verlenging aanwijzing Regeling kunststofproducten voor
eenmalig gebruik

Geachte heer Wassenaar,

Op 21 december 2023 heeft de toenmalig staatssecretaris van IenW u een aanwijzing gegeven voor de handhaving van de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik. Met deze brief verleng ik de aanwijzing tot en met 31 december 2025. Dit volgt uit de voorgenomen wijziging van de Regeling, waarover ik op zeer korte termijn de Kamer per brief zal informeren. Zodra deze brief naar de Tweede Kamer is verzonden, stuur ik u deze na.

Op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik is het met ingang van 1 januari 2024 verboden voor exploitanten van voedseluitgiftelocaties om kunststof drinkbekers voor eenmalig gebruik of kunststof voedselverpakkingen voor eenmalig gebruik aan te bieden voor consumptie van dranken of voedsel binnen de voedseluitgiftelocatie.

Op grond van artikel 2.2, eerste lid, van de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik zijn exploitanten van voedseluitgiftelocaties sinds 1 juli 2023 verplicht om kunststof drinkbekers voor eenmalig gebruik of kunststof voedselverpakkingen voor eenmalig gebruik voor consumptie van dranken of voedsel buiten de voedseluitgiftelocatie aan te bieden voor een meerprijs ten opzichte van de prijs van de drank of het voedsel zelf.

Ik verleng, gelet op Aanwijzing 14 van de (Regeling vaststelling) Aanwijzingen inzake de Rijksinspecties, de aanwijzing om bij een eventueel geconstateerde overtreding van artikel 2.1, eerste lid, of artikel 2.2, eerste lid, van de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik, geen handhavingsbesluit te nemen.

De aanwijzing om af te zien van handhaving van een eventueel geconstateerde overtreding van artikel 2.1, eerste lid, geldt enkel voor zover sprake is van drinkbekers of voedselverpakkingen voor eenmalig gebruik van papier of karton, die maximaal 5% kunststof bevatten en indien wordt voldaan aan de hierna vermelde voorwaarden:

- de drinkbekers of voedselverpakkingen kunnen 100% gerecycled worden;
- de exploitant van de voedseluitgiftelocatie zamelt aantoonbaar 80% van de aangeboden drinkbekers of voedselverpakkingen in voor recycling¹;

¹ Recycling wordt als volgt gedefinieerd in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer: "nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten, materialen of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel, met inbegrip van

- de exploitant van de voedseluitgiftelocatie vangt niet eerder aan met het aanbieden van de drinkbekers of voedselverpakkingen voor consumptie van dranken of voedsel binnen de voedseluitgiftelocatie dan nadat hij dit aan de Minister heeft gemeld;
- de exploitant van de voedseluitgiftelocatie maakt voor de melding gebruik van het modelformulier opgenomen in bijlage 2, deel A, bij de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik, met dien verstande dat bij de specificering van het materiaal wordt vermeld of de bekera maximaal 5% kunststof bevatten en of ze 100% gerecycled kunnen worden, dat 'Contract met hoogwaardige recycler' wordt gelezen als 'Contract met recycler' en dat de vraag over hoogwaardige recycling niet van toepassing is;
- de exploitant van de voedseluitgiftelocatie houdt een administratie bij ten aanzien van de inzameling voor recycling in het kalenderjaar 2025 en bewaart deze administratie ten minste drie jaren na dit kalenderjaar. Desgevraagd zendt de exploitant een verslag over de inzameling voor recycling aan de Minister, welk verslag gedurende drie jaren na het kalenderjaar 2025 opvraagbaar is;
- de exploitant van de voedseluitgiftelocatie maakt voor het verslag gebruik van het modelformulier opgenomen in bijlage 2, deel B en deel C, bij de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik, met dien verstande dat 'hoogwaardige recycling' wordt gelezen als 'recycling'.

Zoals aangegeven in de aanwijzing d.d. 21 december 2023, zijn daarin de door u opgebrachte punten in uw handhaafbaarheids-, uitvoerbaarheids- en fraudebestendigheidstoets zo veel mogelijk verwerkt.

Deze aanwijzing om af te zien van handhaving onder de vermelde voorwaarden geldt tot en met 31 december 2025. De aanwijzing zal zo spoedig mogelijk worden gepubliceerd in de Staatscourant.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT – OPENBAAR
VERVOER EN MILIEU,

C.A. Jansen

het opnieuw bewerken van organische afvalstoffen, en met uitsluiting van energieteerugwinning en het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal".

Aan Staatssecretaris

nota

Opvolging evaluatie & uitvoering moties regelgeving
kunststofproducten voor eenmalig gebruik

Graag nadere bespreking met DGMI.

TER BESLISSING

Datum

22 november 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/323097

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir Duurzame Leefomg & Circ

Economie

Afval en Recycling

Beslistermijn

19-12-2024

(vanwege opstellen

Kamerbrief en CDCE op 19

december)

Bijlage(n)

3

Aanleiding

In 2023 is de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik (hierna: Regeling) in werking getreden. De Regeling is een verdere uitwerking van het Besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik, die de Europese Single-Use Plastics (hierna: SUP) richtlijn implementeert in nationale wetgeving. Op basis van de Regeling gelden er sinds 1 juli 2023 regels voor het aanbieden van bekertjes en bakjes voor consumptie onderweg en sinds 1 januari 2024 ook voor consumptie ter plaatse. In artikel 5.1 van de Regeling staat dat de doeltreffendheid en effecten van de Regeling binnen twee jaar na inwerkingtreding geëvalueerd moeten worden. Deze evaluatie is nu afgerond. Aanvullend zijn in de Tweede Kamer drie moties aangenomen over de Regeling (zie bijlage 04. *Motie Dijk en moties Haverkort*). Met deze nota wordt u geadviseerd over mogelijke vervolgstappen op basis van de evaluatie, inclusief hoe daarbij met de moties kan worden omgegaan.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met het in gang zetten van de volgende beleidsaanpassingen op basis van het evaluatierapport:

- Consumptie onderweg: Het aanbieden van een herbruikbaar alternatief blijft verplicht. De meerprijs voor eenmalige bekertjes en bakjes wordt afschaft bij niet-relevante situaties en er wordt een vast bedrag voor vastgesteld.
- Consumptie ter plaatse: De huidige effectieve lijn wordt voortgezet, herbruikbaar blijft het uitgangspunt. De uitzondering op het verbod op wegwerp wordt toegespitst op de bedoelde specifieke situatie: gesloten evenementen.
- Het uitvoeren van een aantal onderzoeken om de effecten van de regeling te versterken en de effecten beter te kunnen kwantificeren, en onderzoeken naar hoe de meerprijs nuttig kan worden ingezet voor de circulaire economie.

Onder kernpunten vindt u een nader toelichting op bovenstaande, inclusief wat de voorgestelde keuzes betekenen voor de uitvoering van de moties hierover. In de bijlage 02. *Gedetailleerde toelichting uitkomsten evaluatie en advisering* bij deze nota is tevens een meer gedetailleerde uiteenzetting opgenomen van de punten uit de evaluatie en de daaruit volgende adviezen. Indien gewenst kan deze beleidslijn uiteraard in gesprek met u nader worden toegelicht. Na uw akkoord zal het besluit in een Kamerbrief worden verwerkt en ter ondertekening aan u worden

voorgelegd zodat deze nog vóór het commissiedebat Circulaire Economie naar de Kamer kan worden gestuurd.

Kernpunten

- De Europese SUP-richtlijn legt lidstaten de wettelijke verplichting op om het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten ambitieus en aanhoudend te verminderen.
- Nederland heeft maatregelen ingevoerd om het gebruik in 2026, ten opzichte van 2022, met 40% te verminderen. Met dit doel behoort Nederland tot de middenmoot in de EU.
- Deze maatregelen zijn nu van kracht (kortweg):
 - Bij consumptie ter plaatse zijn eenmalige bekers en bakjes niet toegestaan. Hier is herbruikbaar de norm. Hierbij geldt een beperkte uitzondering als deze voor 75% worden ingezameld (oplopend in de tijd) en volledig gerecycled tot een vergelijkbaar product.
 - Bij consumptie voor onderweg, afhalen en bezorgen moet verplicht een herbruikbare variant worden aangeboden. Dit mag ook in de vorm van het toestaan dat consumenten eigen bekers en bakjes meenemen ('bring your own'). Als de consument toch eenmalige bekers en bakjes wil, geldt een verplichte meerprijs. De hoogte van de meerprijs mogen ondernemers zelf bepalen (er is wel een vrijblijvend richtbedrag) en ze mogen de opbrengst zelf houden.
- In het najaar van 2023 heeft de Tweede Kamer drie moties aangenomen over deze regelgeving, die samengevat vroegen om afschaffing van de meerprijs bij consumptie onderweg (motie Dijk) en verruiming van de uitzondering bij consumptie ter plaatse (2 moties Haverkort). Toenmalig staatssecretaris Heijnen heeft de keuze over de uitvoering van deze drie moties aan haar opvolger gelaten. Wel is in de tussentijd de handhaving van de maatregelen aangepast in lijn met de moties.
- De evaluatie is op hoofdlijnen positief. Met de huidige set aan maatregelen is het aannemelijk dat de doelstelling wordt behaald. Er worden wel knelpunten beleefd bij de uitvoering van de regels, maar niet meer dan te verwachten bij zo'n grote transitie die zoveel spelers raakt.
- Het evaluatierapport wijst erop dat de regelgeving pas kort (minder dan 1 jaar) volledig van kracht is en dat veel partijen zich nog aan het aanpassen zijn. De aanbeveling is om niet te rigouzeus in te grijpen.
- Bij consumptie ter plaatse is een grote vermindering van eenmalig gebruik gerealiseerd, met name in kantoren en bedrijfskantines waar men is overgestapt op herbruikbaar. De moties die (in elk geval qua handhaving) meer ruimte geven voor uitzondering zorgen wel voor onzekerheid waardoor sommigen wachten met overstappen.
- Veel ondernemers hanteren geen of 1 cent meerprijs. Ook het aanbieden van een herbruikbare variant is nog niet overal praktisch. Mede hierdoor kan de bijdrage van de maatregelen (voor consumptie onderweg) aan de reductie van plastic zwerfafval nog niet worden vastgesteld. Naar verwachting kan dit effect op basis van de zwerfafvalmonitor van Rijkswaterstaat over het jaar 2024 (publicatie in 2025) worden geconstateerd.
- Op basis van deze bevindingen wordt voorgesteld de verbeteringen door te voeren zoals onder 'geadviseerd besluit' geformuleerd.

Datum

22 november 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/323097

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

3

- Met deze aanpak voert u de motie Dijk¹ deels uit, door de meerprijs af te schaffen daar waar hij weinig toevoegt en als oneerlijk wordt ervaren (met name in supermarkten en bij bezorgen). Daar waar de meerprijs blijft bestaan, biedt u ondernemers een gelijk speelveld door het bedrag voor de meerprijs vast te stellen.
- Door te kiezen voor het niet verruimen van de uitzondering voert u de moties Haverkort² ³ niet uit. Uitvoering van de moties zou het succes van de maatregelen bij consumptie ter plaatse en daarmee het voldoen aan de doelstelling en Europese verplichting, ernstig in gevaar brengen. Wel wordt ingezet op het verduidelijken van waar de uitzondering voor is bedoeld, door deze te beperken tot gesloten evenementen.
- Om niet te veel te wisselen tussen geldende maatregelen wordt voorgesteld om de aanwijzing aan de ILT om de handhaving aan de moties aan te passen te verlengen tot de wijziging van de regeling gereed is. Dit zal minstens een jaar duren.

Datum

22 november 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/323097

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Afval en Recycling

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

3

Toelichting

Proces:

- Tijdens de bespreking over dit onderwerp op 15 oktober jl. heeft u aangegeven de Tweede Kamer bij voorkeur niet later dan 12 december te willen informeren gezien het geplande commissiedebat circulaire economie op 19 december 2024.
- Daarnaast heeft u aangegeven bij het aanpassen van de regeling in te willen zetten op verduidelijking van de regelgeving voor ondernemers en consumenten en het verminderen van de regeldruk. Deze noties zijn als uitgangspunt gebruikt bij het formuleren van deze beslisnota.
- De huidige regelgeving en de voorgestelde aanpassingen betreffen invulling van de Europese verplichting en geen nationale kop.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
01	Bijlage – Gedetailleerde toelichting uitkomsten evaluatie en advisering	De punten uit de evaluatie en de daaruit volgende adviezen worden in deze bijlage uitgebreider toegelicht
02	Evaluatierapport Reductiemaatregelen in de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik	Dit is het rapport met daarin de bevindingen uit de externe evaluatie

¹ Kamerstuk 36 410-XIII, nr. 50

² Kamerstuk 32 852, nr. 278

³ Kamerstuk 32 852, nr. 238

Bijlage bij de Beslisnota Opvolging evaluatie en uitvoering moties regelgeving kunststofproducten voor eenmalig gebruik

Gedetailleerde toelichting uitkomsten evaluatie en advisering:

- Het evaluatierapport is op 1 november 2024 opgeleverd en vormt de basis voor de hierboven geadviseerde besluiten.
- Het rapport concludeert zoals gezegd dat het aannemelijk is dat de reductiedoelstelling van 40% in 2026 wordt gehaald. Dat komt met name door de constatering dat er nu al een grote reductie lijkt te hebben plaatsgevonden in de grootste productcategorie: koffiebekers voor consumptie ter plaatse in kantoren, fabrieken en instellingen. Daarbij komt dat de reductie de komende jaren zal doorzetten omdat de uitvoeringspraktijk zich verder zal uitkristalliseren waardoor meer ondernemers maatregelen nemen.
- Het rapport beveelt aan om terughoudend te zijn met het aanpassen van de regeling. Dit omdat het aannemelijk is dat met deze regels de doelstelling wordt behaald en omdat de regels nog relatief kort gelden, ondernemers hun aanpak hierop hebben aangepast en/of nog bezig zijn de regels te implementeren.
 - Advies: Daarom wordt voorgesteld om geen grote koerswijzigingen door te voeren, maar in beperkte mate wijzigingen aan te brengen, die in het verlengde liggen van de reeds ingeslagen weg.
- Het rapport stelt dat de bijdrage van de maatregelen aan de reductie van plastic zwerfafval nog niet vastgesteld kan worden. De verwachting is dat op basis van de landelijke monitor zwerfafval van Rijkswaterstaat over 2024 (die in 2025 wordt gepubliceerd) het effect van de reductiemaatregelen op dit doel pas kan worden geconstateerd.
 - Advies: Het advies is om in 2025 naar deze cijfers te kijken.
- Het rapport stelt dat de regeling relatief veel impact heeft op kleinere organisaties (verenigingen en kleine ondernemers). Het gaat dan met name om sportclubs of andere organisaties met veel vrijwilligers en bedrijven met minder dan 50 werknemers. Deze groep heeft minder mensen en financiën tot hun beschikking om passende oplossingen te zoeken en te implementeren.
 - Advies: Aanbevolen wordt om te onderzoeken hoe verenigingen en ondernemers met minder dan 50 werknemers meer hulp geboden kan worden om aan de regeling te voldoen. De subsidieregeling Circulair Investeren en Opschalen die u recent heeft geaccordeerd, kan vanaf 2025 hieraan bijdragen.
- Het rapport laat zien dat de verwachte en ongewenste effecten rondom de impact van de reductiemaatregelen op andere beleidsterreinen (voedselveiligheid, gezondheid, drinkwater en klimaat) nog diffuus zijn. Het ontbreekt aan objectieve onderbouwing, zoals wetenschappelijk onderzoek.
 - Advies: De aanbeveling is om de relatie tussen de reductiemaatregelen en andere beleidsterreinen beter in beeld te brengen en daarover te communiceren naar ondernemers. Het voorstel is om prioriteit te geven aan het verduidelijken van de regelgeving en dit punt daarna (eind 2025) op te pakken.
- Het rapport stelt voor om de communicatie richting ondernemers en consumenten te versterken, te kijken of gemeenten en provincies een grotere rol kunnen spelen en te kijken of de Rijksoverheid kan (laten) testen of certificeren wanneer een product plasticvrij is.
 - Advies: Het advies is om deze aanbeveling over te nemen en te bezien op welke manieren de informatievoorziening verbeterd kan worden.
- Het rapport stelt voor om zowel bring your own (BYO) als een herbruikbaar alternatief verplicht te stellen, dit wordt immers vanuit de verpakkingenverordening verplicht vanaf 2030.
 - Advies: Het advies is om niet vooruit te lopen op deze verplichting, maar het te houden bij een verplichte variant waarbij BYO kan volstaan.
- De Kamer heeft een motie aangenomen om de meerprijs geheel af te schaffen. Het rapport stelt dat diverse belangenorganisaties pleiten voor een gerichte inperking van de meerprijs en af te schaffen voor voorverpakte producten en bezorgen. De meerprijs zou dan alleen nog gelden bij ter plaatse bereide producten die in een beker of bakje meegenomen kunnen worden.

- Advies: Geadviseerd wordt om de meerprijs in te perken tot relevante situaties. Dit zou betekenen dat de meerprijs wordt afgeschaft voor supermarkten en maaltijdbezorging en alleen nog geldt voor situaties waar de drank of maaltijd ter plekke wordt verpakt en meegegeven. Realistisch gezien zijn dit ook de enige situaties waarbij de consument voor een zelf meegebrachte of herbruikbare verpakking kan kiezen. Deze keuze zorgt voor minder regeldruk voor ondernemers en geeft een heldere keuze en handelingsperspectief voor consumenten.
- Op basis van het rapport wordt verwacht dat een vaste meerprijs de effectiviteit van de reductiemaatregel zal verhogen, mits het op een zodanige hoogte wordt vastgesteld dat consumenten herbruikbare alternatieven en BYO gaan overwegen. Een eerder uitgevoerd consumentenonderzoek van Kantar Public heeft het bedrag dat naar verwachting het verwachte effect zal sorteren bepaald op 25 cent per beker of 50 cent per maaltijd.
 - Advies: Geadviseerd wordt om de meerprijs vast te zetten op de bedragen uit het eerder door Kantar uitgevoerde onderzoek.
- Het rapport constateert dat veel consumenten het bezwaarlijk vinden dat ondernemers de opbrengst van de meerprijs zelf mogen houden, en dat het dus niet perse bijdraagt aan duurzaamheid. Het rapport adviseert te onderzoeken of en hoe ondernemers gevraagd kunnen worden de meerprijs af te dragen aan een duurzame bestemming, bijvoorbeeld via een fonds. Vanuit het fonds kan worden geïnvesteerd in innovaties ten behoeve van de reductiemaatregelen of een andere duurzame bestemmingen. De onderzoekers geven aan dat het inrichten van een dergelijk fonds juridisch, organisatorisch en inhoudelijk complex is en alleen werkt bij een vaste meerprijs.
 - Advies: Om deze reden wordt geadviseerd om de meerprijs voor nu nog bij de ondernemer te laten zodat zij dit bedrag kunnen investeren in verduurzaming, en tegelijkertijd wel te starten met een onderzoek naar de mogelijkheden voor het inrichten van een fonds in de toekomst.
- Het rapport beschrijft dat de regelgeving ten aanzien van consumptie ter plaatse goed loopt en dat ondernemers in de sectoren kantoren, bedrijven en instellingen hier goed aan voldoen. In dit stuk van de regelgeving wordt ook het grootste deel van de 40% reductiedoelstelling behaald. Het is daarom essentieel om hierop te blijven inzetten, ook om te voorkomen dat gedane investeringen in herbruikbare oplossingen teniet worden gedaan. Bij gesloten evenementen (zoals festivals) blijkt het lastiger om geen kunststofproducten voor eenmalig gebruik te gebruiken. Deze sector meldt zich het meest om gebruik te maken van de uitzondering. Deze sector was ook de oorspronkelijke motivering om een uitzondering op te nemen.
 - Advies: Om deze reden wordt geadviseerd om de uitzondering niet langer breed te laten gelden maar toe te spitsen op de beoogde sector: gesloten evenementen.

MOTIE VAN HET LID DIJK

Voorgesteld 12 oktober 2023

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de plastictaks de prijs van producten voor mensen verhoogt maar dit producenten niet dwingt tot verduurzaming van de productie;

overwegende dat dit het draagvlak voor de klimaatmaatregelen ondermijnt;

verzoekt de regering de plastictaks zo snel mogelijk af te schaffen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Nr. 278

MOTIE VAN HET LID HAVERKORT C.S.

Voorgesteld 26 oktober 2023

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de ministeriële regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik wel een uitzondering maakt voor de recycling van 100% plastic wegwerpbekers maar niet voor recycling van bekertjes en bakjes die van papier zijn;

constaterende dat bekertjes en bakjes van papier in heel veel gevallen goed hoogwaardig te recyclen zijn;

constaterende dat bekertjes en bakjes van papier veel duurzamer zijn dan 100% plastic bekertjes en bakjes, ondanks dat ze niet worden hergebruikt maar gerecycled;

verzoekt de regering in de ministeriële regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik ruimte te bieden voor het gebruik van eenmalig bruikbare papieren bekertjes en bakjes mits deze maximaal slechts 5% kunststof bevatten, 100% gerecycled kunnen worden en aantoonbaar aan de in de regeling gestelde inzamelpercentages voldaan wordt;

verzoekt de regering tevens niet te handhaven bij aanbieders van producten die aan gestelde voorwaarden voldoen, voordat de ministeriële regeling daadwerkelijk is aangepast,

en gaat over tot de orde van de dag.

Haverkort

Stoffer

Eppink

Madlener

MOTIE VAN HET LID HAVERKORT C.S.

Voorgesteld 26 oktober 2023

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de ministeriële regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik een definitie voor hoogwaardige recycling bevat die stelt dat recycling alleen hoogwaardig is als grondstoffen van producten weer tot hetzelfde product worden gerecycled;

overwegende dat het Europees parlement ten behoeve van de Verordening inzake verpakkingen en verpakkingsafval (PPWR) een definitie voorstelt die breder is en ook ruimte biedt aan vergelijkbare producten waarbij minimaal verlies van hoeveelheid, kwaliteit of functie acceptabel is;

verzoekt de regering de door het Europees parlement voorgestelde bredere definitie voor hoogwaardige recycling op te nemen in het eerste Circulaire Materialenplan (CMP1), en in de ministeriële regeling eenmalige kunststofproducten;

verzoekt de regering tevens niet te handhaven bij aanbieders van producten die aan deze voorgestelde definitie voldoen totdat de ministeriële regeling daadwerkelijk is aangepast,

en gaat over tot de orde van de dag.

Haverkort

Stoffer

Eppink

Madlener